

VALMIERAS ĶĪMIKIS

Iznāk kopš
1979. gada 25. oktobra

PIEKTDIEN,
1996. gada 22. martā

Nr. 11 (687)

Lai dzīvotu rītdienā, ir jādzīvo šodien

13. martā notika konference par koplīguma izpildi. Konferencē klausījāmies rūpnīcas direktora **Ināra Poļaka** un arodu organizācijas priekšsēdētājas **Mudites Virzas** ziņojumu. Bija jautājumu un atbildes. Konferencē piedalījās LĶA speciālists **Konstantīns Fridbergs**.

No rūpnīcas direktora Ināra Poļaka ziņojuma

Esam nostabilizējušies tirgus sistēmā. Ir pelņa. Pavēries ceļš uz Rietumu tirgu. Pārskatot koplīgumu, cenšamies visu pildīt. Pagājušā gadā strādājošo skaits palielinājies par 200 cilvēkiem. Darba algas pieaugums – 34,2%. Algu izmaksājam regulāri. Maksājam arī avansu.

Vai izdosies kāpināt ražošanu? Pagājušā gadā Rietumos bija pieprasījums pēc mūsu ražotās produkcijas. Šogad stikla šķiedras deficīts mazinājies. Vai mūsu produkcijas kvalitāte izturēs Rietumu tirgus prasības?

Nepieciešami ražīgāki stikla kausējamie trauki. Informācijas apstrādei vajadzīga viena kopēja sistēma. Mācāmie. Jāuzlabo darba apstākļi. Nepieciešama nauda, lai mēs dzīvotu nākotnē. Rūpnīcā liels palīgstrādnieku īpatsvars. Vecā darba organizācija nāk līdz. Jāgatavojas profesiju apvienošanai. Svarīga ir katra personīgā atbildība un attieksme pret pienākumu. Ja gribam strādāt perspektīvā, spēki, līdzekļi jānovirza attīstībai. Ražošanā starp profesijām algu starpība ir dažāda. Jāstrādā arvien labāk, apzinīgāk.

Ir apstiprināti rūpnīcas privatizācijas pamatprincipi. Privatizācijas noteikumi vēl nav apstiprināti. Pamatražotnēm – privatizācija kopīga. Mūsu pamatprincips – maksimāli

saglabāt rūpnīcas ražošanas profilu un darba vietas, t. i. 1200 darba vietas uz 3 gadiem.

No 1990. gada nav veikti būtiski darba apstākļu uzlabojumi. Ir sociālā nodokļa un īpašuma nodokļa parāds.

Parādus neviens neatlaiž.

No rūpnīcas arodu organizācijas priekšsēdētājas Mudites Virzas ziņojuma

Darba organizācija un darba samaksa

Darba samaksa notiek atbilstoši štatū saraksta noteiktām mēnešaiņām un noteiktām kategoriju stundu tarifa likmēm.

Inflācija par 1995. gadu – 23, 1%. Regulāri nostrādājam darba laika bilancē noteikto darba laiku.

Strādājam darba samaksas jomā pie kategoriju likmju pārskatīšanas, izņemot no minimālās darba algas 38 latu. Pie tā strādā visi čehi. Vislielākais darba apjoms ir 2. un 4. ehā. Šī darba rezultātā būs sakārtota darba samaksas sistēma, palielināties pamatalga, pieaugs naktsstundu piemaksa, lielāka kļūs arī darba nespējas lapu apmaksā.

Līdz ar jaunā likuma «Par sociālo nodokli» ieviešanu no 3. g. 1. jūlija mainās sociālā nodokļa maksas proporcija starp darba devēju un darbaņēmēju: 33% – maksā darba devējs, 5% – darbaņēmējs. No 1997. gada 1. janvāra šī proporcija būs šāda: 28% – maksā darba devējs, 9% – darbaņēmējs.

Līdz ar 2001. gada 1. janvārī nostabilizēsies šī attiecība 18:15. Esam vienojušies, ka darba devējs šo darbaņēmēja sociālā nodokļa maksas pieaugumu kompensēs.

Darba un veselības aizsardzība

Saskaņota vienošanās par darba aizsardzības apstākļu uzlabošanu 1996. gadā. Čehu priekšlikumi saskaņoti ar čehu arodkomiteju priekšsēdētājiem. Ikdienā redzam, ka notiek pasākumi šajā virzienā ārpus vienošanās. Var minēt gan Latvijā ražoto roku aizsargzīču un krēmu pielietošanu, rokas sūkņu iegādi eļļotāju bāku iztukšošanai, mazās mehanizācijas līdzekļus utt. Šajā jomā darāmā vēl daudz.

Medpaskates apmaksā darba devējs. 1995. gadā medpaskates apmeklejuši 660 cilvēki (1980 latu).

Sociālā aizsardzība

Visi punkti koplīgumā tiek pildīti, kad iestājas šajā nodaļā minētie gadījumi.

● Ziemassvētku dāvanām pirmsskolas vecuma strādājošo 390 bērni saņēmuši paciņas par 624 Ls.

● 74 strādājošo bērniem, kuri sāka iet 1. klasē, izmaksāti pabalsti kopsummā par 1036 Ls.

Saskaņā ar nolikumu no centralizētā bezdarbnieku fonda izmaksāti 132 latu 22 bezdarbniekiem. No sociālo interešu aizsardzības fonda izmaksāti 312 latu 12 arodbiedrības biedriem. Dažādās smagās dzīves situācijas pabalstus saņēmuši 84 arodbiedrības biedri kopsummā par 2398 Ls. Pagājušā gada decembrī arodkomiteja izstrādāja nolikumu par pabalstu piešķiršanas kārtību slimību, operāciju gadījumos un sakarā ar ārstēšanas sanatorijā arodbiedrības biedriem. Godināti 50. gadu jubilejā un sakarā ar pensiju vecuma sasniegšanu 75 darbinieki, tas izmaksāja 1478 latus.

Garantijas darbinieku arodbiedrības darbībai rūpnīcā

Ir visi priekšnoteikumi arodu organizācijas veiksmīgam darbam.

Daudzos jautājumos saņemam atbalstu un izpratni, kaut arī rūpnīcas čehu arodkomitejas lo-

● attēlā: rūpnīcas arodkomiteja nepilnā sastāvā. Fotografeja Anita Martinsons, darbā – Ingūna Lūse.

Mūsu mazā Latvijā joprojām sniega skavās. Gaidām plūdus. Dienu no dienas saule kāpj augstāk pie apvāršņa, dienu no dienas tā spožāka un dāsnāka. No kūstošā sniega, dienas vidū jau pil mirdzošas ūdens lāses, bet vakaros un naktī sasilst lāstekas. Taču otrā dienā saulīte atkal silda – dīkst lāstekas, dīkst sniegs.

Jau gravās urdz sniegūdeņi, jau atskanēcusi pavasara modinātāja balsis. Šo balsi zem sniega segas gaidījuši daudzi agrā pavasara ziedaugi. Agrie ziedi, ietinušies kažocīpos, kā sportisti gaida pie starta. Un tad kādu dienu saulainā gravas nogāzē cauri sniegam jau izspraucies pirmās sniegpulkstēnītes.

20. martā pl. 10.03 sākās pavasaris.

cekļiem daudz grūtāk «atrauties» no tiešā darba. Ir gandarījums par katru priekšlikumu, ideju, vēlēšanos darboties, atbalstu. Cik un ko paveiksim, ir atkarīgs no mūsu zināšanām, prasmes un ieinteresētības šajā darbā.

Apmācības

● Janvārī un februārī rūpnīcas jurists **Viktors Matvejevs** kopā ar arodkomiteju sīki analizēja «Arodu organizācija un darba līgums» jautājumus par darba līguma laušanu pēc darba devēja iniciatīvas un DLK pantu par aizliegumu lauzt darba līgumu pēc darba devēja iniciatīvas bez arodu organizācijas piekrišanas.

● martā – izskatījām jautājumus par sociālās apdrošināšanas jautājumiem, par pensiju, pabalstiem, par darba nespējas lapu apmaksas kārtību.

● maijā – par likumdošanā paredzēto cilvēku sociālo aizsardzību valsts uzņēmumu privatizācijas gadījumā.

● jūnijā – ēdnīcas privatizācija

● oktobrī – Zviedrijas speciālisti LĶA darbiniekiem organizēja semināru «Kolektīvā līguma slēgšanas tehnoloģija, sarunu vešana»

Starptautiskā sadarbība

Jūnijā – Vija Liepiņa piedalījās Starptautiskā sieviešu konferencēs darbā Rīgā. Šo konferenci organizēja Starptautiskā sieviešu komiteja.

Valmieras uzņēmumos (VPK, ZET, PVVSSR) un pilsētas domi apmeklēja Dānijas strādnieku arodbiedrības delegācija. Pēc pēdējās informācijas viena Dānijas novada strādnieku arodbiedrības reģionālā valde izteikusi vēlēšanos sadarboties ar Valmieras rajona strādnieku arodbiedrībām.

Oktobrī – arodbiedrības grupa (11 cilvēki) kopā ar Dobeles uzņēmuma «Spodriba» arodbiedrības uzticības personām turpināja apmācības Zviedrijā. Mācības organizēja 2. reģionālā valde un apmaksāja Ulofa Palmes fonds.

Likumprojekti un akcijas

● aprīlī – pensijas likuma koncepcija;

● 4. maijā – pieņemts koplīgums;

● jūlijā – pensijas likuma projekts, jaunā DLK projekts;

● septembrī – izmaiņas «Likumā par uzņēmējdarbību» – uzņēmuma likvidācijas gadījumā darba algu parādi un katējuma atlīdzība ir pirmās kārtas maksājumi.

● Arodbiedrības un darba devēja konfederācijas kopīgs protests pret likuma «Par slimības un maternitātes pabalstiem» ieviešanu. Rūpnīcas arodbiedrības pārstāvji piedalījās arī piketā pie Saecimas. Likuma ieviešana atcelta uz gadu.

● oktobrī – savākti vairāk kā 300 paraksti pret komunālo pakalpojumu aplikšanu ar pievienotās vērtības

nodokli.

● novembrī – jaunais DLK projekts izskatīts kopā ar rūpnīcas administrācijas speciālistiem.

● decembrī – protesta akcijas - iclu gājiena ideja pievērst valdības uzmanību arodbiedrības prasībām:

– minimālās algas paaugstināšana;

– nepieļaut monopoluzņēmumu diktātu cenu un tarifu noteikšanā visās jomās, kas skar iedzīvotāju izdzīvošanas spējas.

● Decembrī pieņemts rūpnīcas arodbiedrības nolikums «Par pabalstu piešķiršanu slimības, operāciju gadījumos un arī par ārstēšanas sanatorijā». Šie pabalsti domāti tiem arodbiedrības biedriem, kuru darba samaksa ir mazāka par strādājošo iztikas minimumu. (Janvārī – 90,5 Ls).

LBAS III. kongresā

1995. gada 25. novembrī

● Piecos gados nomainījušās trīs valdības, darbaņēmēju līdzdalība nav vēl joprojām.

● jāaktīvizē 3 pušu sarunas (valdība – darba devējs – arodbiedrība), jāpanāk likumu realizācija, nevis novirzīšana uz komisijām, kur tie nogulst.

● problēma darba tirgū ir zaudētais ražošanas potenciāls. Rezultātā ir bezdarbs, noziedzība, alkoholisms.

Sociālā jomā

– darba devēju pensiju iedibināšana;

– veselības obligātā apdrošināšana. Arodbiedrība – masu kustība, nevis atsevišķi ievēlēti cilvēki. Ir jābūt organizācijas atbalstam, jābalstās uz savstarpēju solidaritāti. Ja izzūd vienošanās mobilizācijas moments, veidojas savrupa sabiedrība.

Bija 23 nozares un 1 milj. biedru, tagad ir ap 320 tūkst. biedru. Nozare ar biedru skaitu mazāku par 10 tūkst. nevar normāli funkcionēt. Izeja – apvienošanās. Arodcetri rajonos – LBAS izpildinstitūcijas. Paldies Ziemeļvalstu un Vācijas arodbiedrībām par zināšanām. Mūsu rūpe – lai zināšanas nonāktu līdz katram biedram. Lai dzīvotu rītdienā ir jādzīvo šodien. Uz LĶA II. kongresu ejam ar domu:

«Mēs dzīvojam tādā laikā, kad viens nav nekā: viens cilvēks, viens uzņēmums, viena nozare. Tikai mūs kopā valdība varbūt saklausīs, uzklausa, ņems vērā».

Papildinājumi koplīgumam

2. nodaļu papildināt ar punktu 2. 18. sekojošā redakcijā:

«Darba devējs apņemas palielināt darbinieku mēneša rūpnīcā aprēķināto darba ienākumu summu atbilstoši darbaņēmēju sociālā nodokļa samaksas likmju izmaiņām.»

Papildināt punktu 5. 5.

«Bērnu atveseļošanas pasākumiem iedalīt 1700 latu.»

Sveicam Rutu Zeiboti!

Visu mūžu eglei
Zaras skuju zaļais
smagums,
Ziemā gulst vēl smagums
baltais.
Citiem kokiem pleci
sagumst,
Egle vienmēr paliek stalta.

Visu mūžu eglei
Pretī vējiem jāvērs krūtis.
Sirmā sniegpuTENI bargā
Egle nesūdzas, ka grūti
Ābeles un bērzu sargāt.

Egle, stiprā egle
Tā ir Tava stiprā daļa:
Visu mūžu stipra esi –
Dzīvība ir smagums
zaļais,
Ko tu savos plecos nesi.
Egle, stiprā egle!
Tāda arī mūžam
paliec!

Visu strādājošo vārdā sveicam ceha galveno tehnologu **Rutu Zeiboti 55. gadskārtā.**

Lai arī turpmāk Jums nepietrūkst enerģijas raženi strādāt, kā to esiet darījuši līdz šim, labi atpūsties, pacojot. Lai Jums laba veselība, dzīvesprieks un palieciet mums tāda pati arī turpmāk.

4. ceha strādājošo vārdā
ceha arodkomitejas
priekšsēdētāja
Inese Martinšone

Sevi pierādīt: nelikt sevi
citus mierā – savu darāmo
darīt un izdarīt! Veselību un
vienmēr pavasarīgu noskaņojumu
Rutai Zeibotei
vēl «Valmieras Ķīmiķis».

Attēla: RUTA ZEIBOTE

Īsumā

Caurlaides darbinieki prasa kārtīgi uzrādīt caurlaides un ievērot darba laiku. Īpašas pretenzijas ir pret tiem, kas meklē citas izejas no rūpnīcas.

1. cehā lieli produkcijas uzkrājumi. Reāliem patērētājiem ir grūtības ar maksātspeju.

1. cehā turpinās eksperiments ar kolemanītu. 2. cehā tas devis pozitīvu rezultātu – ražības labākā.

Spolētavā uzmontētas divas no Berdjanskas rūpnīcas iegādātas spolēšanas mašīnas SKPS₁-140.

4. cehā strādā pie autonomu kompresoru uzstādīšanas.

Pavasari gaida ar bažām iespējamo plūdu dēļ arī 2. un 4. cehā, domājot par to, kā notirīt bagātīgi sasniegušu sniegu no jumtiem.

Ražošanas programma martam paredz, ka darbā būs 84 stikla kausējamie trauki, kas saražos 575 t. m

auduma un 64 pamatnes. Apstrādi 6. cehā izies 21 t. m auduma, 7. cehā – 346 t. m auduma.

Stikla šķiedras rūpnīcas NVS valstīs un Ukrainā 1996. gadā necer kāpināt ražošanas apjomus, jo Rietumos nav vairs stikla šķiedras materiālu deficīta un iekšējā tirgū nav palielināties pieprasījums.

Viesi no Slovākijas ieinteresējās par elektroizolācijas audumu.

Arodkomitejas sēdē izskatīti LĶA Statūtu un rīcības programmas projekti, ievēlēti delegāti uz LĶA II. kongresu, apspriestas bērnu atveseļošanas iespējas vasarā, uzskaitīts skaidrojums «Par valsts pensijām».

Apbalvojumi

Par ilgdabīgu un apzinīgu darbu sakarā ar pensijas vecuma sasniegšanu ar rūpnīcas Goda rakstu un naudas prēmiju apbalvoti **Aleksejs Zaharovs, Jevgēnijs Voronuka, Natālija Skrobota, Anita Kaupe.**

Svētki ikdienā

Valdība sprieda, balsoja, bet nenobalvoja. Tātad 8. martā svētkiem nebūt! Dzīvī – daiļā dzimuma pārstāves tomēr saņēma ziedu, mīlu smaīdu, laba vēlējumus. Bija prieks ikdienā. Varbūt ne visām, bet bija!
Ja jau dižgars Rabindranāts Tagors raksta:

« Ak sievietē, ne tikai Dieva roku darbs tu esi, bet arī vīriešu: tie tevī apveltī ar savu siržu daiļumu. No zelta fantāzijas diegiem dzejnieki tev tērpus darina, un mūžam jaunu, nemirstīgu veidu tavai miesai gleznotāji dod.

Sniedz jūras pērles, zeltu zemes dziļumi, bet ziedus dāzi vasarā, lai tevī greznotu un padarītu daiļāku.

Un vīrieši, tie izlējuši savu ilgu mirdzumu pār tavu jaunību. Pusedzīviē, pussapnis esi tu, tad tā arī ir!

Ievērosim darba laiku

Šogad apsardzes darbinieki aizturēja septiņus strādājošos, kuri rūpnīcas teritorijā atradās iereibušā stāvoklī, no tiem seši rūpnīcā vairs nestrādā, starp viņiem arī divi apsardzes daļas kontrolieri. Salīdzinot ar pagājušā gada diviem mēnešiem, aizturēto skaits ir dubultojies, kas liecina, ka rūpnīcā aktivizējies gan apsardze, gan dzērāji. Acīmredzot, pudele tomēr dažam labam izrādās vairāk nepieciešama nekā darba vieta bet, uz šo brīdi, atrast jaunu darba vietu ir tikpat kā neiespējami.

Daudzi strādājošie ir noraižējušies, ka caurlaidē tiek pārbaudīti un pierakstīti darba laiki. Tas attiecas uz tiem darbiniekiem, kas pieraduši patvarīgi saisināt savu darba laiku, bet atalgojumu

saņemt par pilnu darba dienu. Arī turpmāk mēs atzīmēsim brīvstaigātājus un pie viena risināsim jautājumu par attiecīgās darba vietas nepieciešamību, kā arī sāksim strādājošos laicīgi radināt pie darba laika ievērošanas. Šā gada pirmajā pusē sadarbībā ar ALFA-PRIBOR caurlaidē paredzēts uzstādīt elektromehānisko turniketu ar videoreģistratoru un mērātsikām caurlaižu kartiņām. Sistēma reģistrēs datorā katru darbinieka darba laiku un izslēgs iespēju reģistrēt svešas caurlaižu kartiņas. Ja darbinieka atmāksanas vai aiziešanas darba laiks netiks fiksēts, tad samaksu par attiecīgo darba dienu tas nesapņems. Lai nerastos lieki sarežģījumi, tad esošā ieeja uz administrāciju tiks

noslēgta, bet jaunā atradīsies caurlaidē. Visiem administrācijas darbiniekiem vajadzēs savas caurlaidē kartiņas. Perspektīvā caurlaidē, labā pusē paredzēta uzgaidāmā telpa ar atpūtas krēsliem un vietējo telefonu. Protams, ceram tikt arī pie jaunām durvīm, jo pašreizējās ir zem katras kritikas.

Normunds Bērziņš,
apsardzes daļas vec. inspektors

Atgādinām

Autobuss, kurš atiet no kinoteātra pieturas pl. 5.37 (5a. maršruts), kursē uz rūpnīcu caur staciju.

Rūpnīcas strādājošo skaits pa vecuma grupām uz 1996. gada 22. februāri

1920	1930	3	1940	21	1950	50	1960	49	1970	29	
1921	1931	1	1941	30	1951	57	1961	41	1971	38	
1922	1932	3	1942	32	1952	50	1962	48	1972	17	
1923	1	1933	9	1943	24	1953	39	1963	42	1973	27
1924	1934	1	1944	25	1954	41	1964	27	1974	34	
1925	1	1935	5	1945	22	1955	37	1965	36	1975	27
1926	1936	8	1946	22	1956	39	1966	26	1976	21	
1927	1	1937	14	1947	39	1957	45	1967	26	1977	18
1928	1	1938	10	1948	31	1958	52	1968	29	1978	1
1929	1	1939	20	1949	53	1959	37	1969	26		

Rūpnīcas strādājošo vidējais vecums – 39,5 gadi

25. marts – Māras diena

Māra – no ebreju valodas. Krūķja zars bieži krīt viņas atvaros, taču dzīvesziņa palīdz rūgtās ogas pārvērst spēcīgo sulā.
Māras kults meklējams senā pagānu ticībā, tādēļ šai dienai latviešu tautas tradīcijās nav nekā kopēja ar kristīgo Marijas pasludināšanas dienu. Māras dienu sauca vēl par Kāpostniņu, jo daudzas tradīcijas saistītas ar kāpostiem un to stādīšanu. Māras dienu uzskata par kukaīņu un dabas atmodas dienu.

Māras dienas ritā visiem jācenšas uzcelties jau pirms saules lēkta un jāskrien mazgāties tekošā ūdenī, – jau no seniem laikiem tam piedēvēja pārdabisku spēku (sevišķi pavasara un vasaras saulgriežos). Ticēja, ka mazgājoties strautā, kurš tek pret sauli, visu gadu esot mundrs, cilvēks kļūstot skaistāks, pazūdot vasaras raubimu. Māra latviešu mitoloģijā – sieviešu aizbildne.

Pūpolsvētdiena jeb Pūpolnīca

ir svētdiena pirms Lieldienām (šogad – 31. martā).

No paša rīta kaut vienam no mājas ļaudīm agri jāpieceļas un jānoper ar pūpolu žagariņu pārējie, skatot: «Apaļš, kā pūpols, vesels, kā rutks!» Pūpoli – mūsu zemes pavasara ziedi. Pēršana ar pūpoli domāta galvenokārt ļaunumu aizdzīšanai.

Dabā pamazām noveļas slogs un Saule sāk iet savu uzvaras ceļu. Lidz ar Saules atgriešanos tuvojas Saulgriežu svētki – Lieldienas (šogad – 7. aprīlī). Tas ir laiks, kad diena un nakts ir vienādā garumā.

Prizeiņas Lieldienas!